

Пирог Г., Вознюк К. Особливості життєвих стратегій користувачів соціальних мереж різного віку. *Психологічні дослідження* : наукові праці викладачів та студентів соціально-психологічного факультету. Випуск 14 / За ред. Ю. Дем'янчук, Н. Портницької, І. Тичини. Житомир: Вид-во ЖДУ імені Івана Франка, 2022. С. 12-14.

ОСОБЛИВОСТІ ЖИТТЄВИХ СТРАТЕГІЙ КОРИСТУВАЧІВ СОЦІАЛЬНИХ МЕРЕЖ РІЗНОГО ВІКУ

Ганна Пирог

кандидат філософських наук, доцент

Ксенія Вознюк

здобувачка другого (магістерського) рівня
вищої освіти

Поняття «життєва стратегія» часто використовується у сучасній психологічній літературі. Життєві стратегії тісно пов'язані з іншими психологічними феноменами: цілями, цінностями, уявленнями про майбутнє, спрямованістю поведінки, типом активності.

На формування життєвих стратегій впливають умови і реалії сучасного суспільства. Можна виділити наступні, найбільш важливі, чинники: фізіологічні, психологічні, соціально-політичні, соціально-економічні, соціокультурні. Одним з таких соціокультурних чинників можна вважати Інтернет і соціальні мережі. В наш час неможливо представити людину без профілю в соціальній мережі. По сторінці в мережі люди складають враження про особистість і завдяки цьому робить висновки, які можуть впливати на відношення до людини у реальному житті.

Дослідження показують, що віртуальне середовище стає важливою частиною життя індивіда, змінюючи багато в самій людині – її цінності, сенс життя, ставлення до часу, мислення та сприйняття, а також її життєву стратегію [2; 3; 4].

Метою даного дослідження стало визначення та порівняння особливостей життєвих стратегій старшокласників і студентів, тобто представників тих вікових періодів, коли життєві стратегії активно формуються. В якості особливостей життєвих стратегій розглядалися термінальні цінності, значущі життєві сфери та типи поведінкової активності.

У дослідженні взяли участь 80 молодих людей, з них 42 старшокласники та 38 студентів. Для вивчення особливостей життєвих стратегій було обрано методики «Опитувальник термінальних цінностей» І. Г. Сеніна [5] і «Діагностика типу поведінкової активності» Л. І. Вассермана, Н. В. Гуменюка [1]. Учасники дослідження перед проходженням опитування вказували час, який вони проводять у соціальних мережах. Враховувались результати тільки тих респондентів, хто користується ними кожен день.

Визначення термінальних цінностей користувачів соціальних мереж старшого шкільного віку показало, що найбільш значимими для них є духовне задоволення, високе матеріальне становище та розвиток себе і своїх досягнень. Найбільш значущими життєвими сферами є навчання та освіта, професійне життя та захоплення.

При дослідженні термінальних цінностей студентської молоді було визначено, що найбільш значимими для них є: досягнення, матеріальне становище, розвиток себе та духовне задоволення. Матеріальне становище на другому плані, так як багато хто вже живе окремо від батьків і з'являється багато нових витрат. Духовне задоволення тут може бути представлене і як спілкування з друзями, і як любовні відносини. Найбільш значущі життєві сфери ідентичні значущим сферам старшокласників: навчання та освіта, професійне життя та захоплення, тобто студенти бачать перед собою своє професійне майбутнє і йдуть до нього за допомогою навчання.

У ході дослідження особливостей поведінкової активності було виявлено, що і в старшокласників, і в студентів найбільш виражена поведінкова активність, яка характеризується умінням відволікатися від роботи, однак у цих респондентів не вистачає часу на відпочинок та розваги. Також у багатьох досліджуваних спостерігається раціональність та обережність, підвищена ділова активність, захопленість роботою, швидке прийняття рішення. Найменш представлене серед досліджуваних прагнення до збалансування ділової активності, вміння змінювати напружену роботу відпочинком, стійкість до стресогенних факторів.

Отже, результати дослідження особливостей життєвих стратегій старшокласників та студентів продемонстрували їхню тотожність, що свідчить про поетапне формування життєвих стратегій користувачів соціальних мереж при переході від юнацького віку до ранньої дорослості. Відмінності незначні і полягають у тому, що на першому місці у старшокласників духовне задоволення, а у студентів досягнення.

Список використаних джерел

1. Пирог Г. В., Мороз Л. О. Зв'язок життєвих стратегій сучасної молоді з психологічним віком: теоретичні аспекти. Сучасні наукові дослідження в психології та педагогіці – прогрес майбутнього : збірник наукових робіт учасників міжнародної науково-практичної конференції. Одеса : ГО «Південна фундація педагогіки», 2018. С. 22-25.

2. Пирог Г. В., Пірог О. В. Психологічний аналіз форм відображення процесу мислення в соціальних мережах. *Наука і освіта*. 2017. № 7. С. 50-57.

3. Пирог Г., Мельник О. Особливості смисложиттєвих орієнтацій користувачів соціальних мереж раннього дорослого віку. *Прикладні аспекти психології особистісного зростання* : збірник наукових праць студентів та викладачів. Випуск 2. Житомир: Вид-во ЖДУ імені Івана Франка, 2017. С. 30-35.